

Chirongwa cheKusimudzira Tsika Dzakanaka neKuvandudza Hunhu

Uyo anokudana akatendeka, uye Iye achaita.

I VaTesaronika 5:24

ONGORORO YEBHUKU

Kuvonga: Nei Kutenda Ichiva Nhesinyaniso yeHutano Hwedu

Cornelius Plantinga

Mubhuku rake, *Kuvonga: Nei Kutenda Ichiva Nhesinyaniso yeHutano Hwedu*, Cornelius Plantinga anotsanangura hukama pakati pekuvonga nekukura kwevanhu, kunyanyanya muupenyu hwemutendi. Anotanga nekutatidza verenga kuti izwi rechiGiriki rekuziva *kuvonga* ndicharis, izworewo ziwi rekutanga rezwi *nyasha* uye *mufaro*. Anomhanyira verenga nzira inoita kuti idzi dzinoungana, pamwe nemhedzisiro yake pahupenyu hwose hwomumwe ane kuvonga. Anotiyeuchidza kuti Pauro akanyora muna I VaKorinte 4:7 – *unazvo zvii zvausina kugamuchira?*

Plantinga anotsanangura kuvonga semanzwiwo *emufaro ekuve nechipo chinobva kumunhu uye naizvozvo kuva nehoro kune mupereki*. Izvi zvinoreva kuti *mubatsiri anopa kubatsirwa kubatsiro*; panofanira kuva nemunhu wekutenda. Gamuchiri anofanira kudzidza kugamuchira zvipo, uye naizvozvo, horo yekutenda inobayira mupereki.

Mutsananguro wake wemaitiro ekuwana kuvonga, Plantinga anorevera rwiyo muSeder yePassover yeJudea, *Dayenu*. Iri rinoshanda seyeuchidzo yezvikuruzvikuru zvaMwari muhistori yavo. Mhinduro ndi*Dayenu – zvaikwana*. Tinodzidzira kuti kuvonga kunomuka kubva pakutenda mukunaka kwaMwari, kunoratidza nezvikuruzvikuru zvake pasikwa nekuponeswa. Plantinga anoshevedza ichi *kuvonga kunoenda denga* sezvo kunotarisa Mwari. Zvakare anonota kuti kana uchitenda munhu, zvakare uri kutenda Mwari wakabvumira munhu kukupa chipo. Tinodzidzira kuti ***zvivakwa zvose zvemuKristu zipo zvaMwari nezhevha yedu***.

Plantinga anogudugudza kutarisa kwedu kuzvipingamupinyi zvekuvonga. Anoratidzira mienzaniso mishoma yezviito: kunyomba, mwero wekuzvizvidza, kupanda (kushayiwa), kusvava (inziru), godo (kuvengerwa), uye mwero wekutarisirwa (kuzvikudza). Anonota kuti *kupanda* kukosha zvikuru sezvo kunoita kuti tisagute. Ichi ndiyo yeuchidzo yeDayenu: zvatauna zvakakwana. Kuchida zvakawanda ndihwo musoro wekupanda. Ichi zvakare chinoparara, chichinzwira avo vatipoteredza. Pakupikisana, kuvonga nekuguta kunotungamirira kukura kwevanhu. Tinofanira kutenda zvatauna, kwete zvisina kana zvarasikirwa. Ichi kunotungamirira kuguta sezvo tichinzwisisa zvipo zvevapiwa nenzinzwiri. Ichi kunotungamirira kubva kunyasha kuenda kumufaro, kazhinji kunoratidzwa nerwiyo. Zvakare zvinounza kuva nomwoyo murefu.

Plantinga anoziva kuongorora kwesayenzi kwakararatidza kuti kuvonga kune mhedzisiro yakanaka pahupenyu hwomumwe. Christina Karns nevamwe vake veYunivhesiti yeOregon varatidzira kuti kubatana pakati pekuvonga uye kuva nomwoyo murefu kunoratidza mukugadzirwa kwepfungwa. Martin Seligman akaroposwa kuti ongororo yesaikori dzinofanira kutsvaga mhedzisiro yakanaka. Charlotte vanOyen-Witvliet

akaona kuti kuvonga kunotarisa tariro uye mufaro wazhinji. Paul Mills akaratidza kuti vane moyo wekuvonga vane moyo ine hutano hwakakwana uye ropa romimba diki. Ongororo huru na Scott Barry Kaufman, uye akashandisa muenzaniso wa PERMA wa Seligman, yakaratidza kuti *yekutarisira imwe chete yakanaka yehupenyu hwakakwana yaiva kuvonga*. Plantinga anotiyeuchidza kuti, *munyika ya Mwari, kana tikaita basa redu, zvakare tichabudirira*.

Nyaya dze Bhaibheri dzishandiswa na Plantinga kugoverwa hukama pakati peyeuchidzo uye kuvonga: *Dayenu*, Eucharist, kuyeuchidza zvikuruzvikuru zva Mwari muhistori yose. Tinofanira kutenda sechikamu chekutsimba *kusimuka ne Kristu*, sezvinoratidwa nebhabhatizo uye rwendo rwomweya rwekungozvipfekedza nokururama kwake. *Kuvonga chikamu cheunifamu wemhuri yevanhu va Mwari*. Kutenda chikamu chemufananidziro wa Mwari uye chikamu chinokosha cheubatano mukereke. Plantinga anotsanangura nenzira iyi: *Kana ndichitenda Mwari, ndichatenda vamwe, izvo izvinotungamirira upenyu hwemukati unaye hutano, hunoudza vamwe mukereke. Ipapo, Kereke inova yakaungana zvakanyanya, yakasimba, uye ine simba zvakanyanya kuumambo hwa Mwari*.

Mubvunzo wekuti nei tinofanira kutenda Mwari unotarisiwa. Plantinga anopindura achitsanangura maitiro Mwari achiporesa vatadzi, achipa pasikwa rakanaka, uye zvipo zvejairwa muupenyu hwedu hwemazuva ose. Zvakare anonota kuti nyasha zinesimba, dzinodura, dzakawanda, uye dzinoshamisa. Kunyangwe nyasha dzakasununguka, hadzisi dzisina mutengo. ***Nyasha dzinopihwa nomwoyo murefu, asi dzinodhura, uye dzinouya kwauri dzine ropa padziri***.

Kutarira kwetu upenyu senhinhi pasi pezvatinoda kunoratidwa kana upenyu uchiuvadza. Plantinga anotikurudzira kuziva dambudziko, asi toramba kupa dambudziko izwi rekupedzisira. Zvinogara zvichiipa. Tinofanira kusarudza kutarisa zvakanaka, zvatauna. Anotiyeuchidza na Santo Pauro, Dietrich Bonhoeffer, Corrie ten Boom, uye Horatio Spafford. Kuvhundutswa hapana izwi rekupedzisira kune mutendi sezvo, kuburikidza nemuchinjikwa, Jesu akaratidza kuti zviri nani kuvimba na Mwari kana tisinanzwisisi.

Plantinga anopa mharidzo yechivakwa chekuvonga uye kugutsa sezvo mazwi edu achishandiswa muimbo yekurumbidza, kutenda, uye kunamata panguva dzekupemberera. Ichi chichiendelera sezvo tichichengetedza zvinhu zvataona tichivonga, kusanganisira kutenda kwedu. ***Kuvonga mhinduro yakakodzera yemu Kristu kuna Mwari***. Ichi chinoraramwa mukuita zvakanaka kune vamwe. Zvechokwadi, basa rechikuru remu Kristu kuita zvakanaka. Plantinga akataura kuti ichi chikamu chehunyanzvi hunoyera. U Kristu haubudi mubasa rako rega, asi kurarama mupinduro kunyasha dza Mwari nechikudza. Ichi kunotungamirira kukura kwevanhu. Chidimbu chinotanga nekutenda kwedu, zvichinotungamirira kumabasa akanaka anodyidziswa kusvika azova tsika (chivakwa chekuvonga). Ichi kunotungamirira unhu hwa Mwari hunoraramwa sezvo mumwe achikura mukutenda, achizadza denderedzwa.

Bhuku rinopedzwa nemienzaniso yemaitiro vanhu vanorarama kushevedzwa kwavo. Mifumo yakasiyana inoratidzira nzira dzinoita zvakanaka vaKristu. Sezvo *tichishevedzerwa kuve vagari vepamusoro veMambo weMwari, mhinduro yakakodzera yekuve nechimiro muupenyu ndeye kutenda*. Bhuku iri rinokurudzira vaKristu kupindura zvipo zvaMwari nechikudza chinoyerera mumufaro unomuka kana mumwe achipa vamwe. Pfungwa dzakawanda dziri mubhuku iri dzinoita kuti ive kuverenga kunokosha kune vaKristu vanochiva kukura uye kuziva Mwari zvakadzika.

29 Mansfield Avenue, Mount Vernon, OH 43050
(740) 507-7672 www.virtuesandcharacterdevelopment.org
virtues.and.character@gmail.com